

Lov indeholdte Anlæg er forlængst udførte med Undtagelse af Ltr. f, der omhandler Arealhervelse i Aarhus til en ny Godsbanegaard, og dog er dette Punkt ogsaa opfyldt i Henhold til Loven, men det er ikke frugtbargjort endnu i de 14^{1/2} Aar, som er hengaaet efter Lovens Vedtagelse. Der staar endvidere i denne Lovs § 4, sidste Stykke, nogle faa Linier, som jeg med Formandens Tilladelse skal oplæse: „Gennemførelsen af de under § 1, Litra f, nævnte Erhvervelser skal være betinget af, at Aarhus Købstad uden Vederlag overdrager Statsbanerne af den Kommunen tilhørende Ejendom Matr. Nr. 1. a. et Areal af omtrent 290,000 Kv. Alen og desuden tilskyder 15 pCt. af, hvad Erhvervelsen af de for Godsbanegaardens Anlæg nødvendige Arealer . . . tilsammen omtrent 265,200 Kv. Alen, vil koste“. Aarhus Kommune har allerede for mange Aar siden opfyldt sine Forpligtelser i Henhold til Loven. Den kontante Sum, som beløb sig til 31,735 Kr. 75 Øre, er indbetalt i Statskassen for godt 13—14 Aar siden, og Statskassen har trukket Renter af disse Penge, medens Forudsætningen for disse Penges Indbetaling og for, at Aarhus skænkede de 265,000 Kv. Alen Jord, stadig væk er udeblevet. Det har til Dato ikke været Aarhus en billig Historie, saa hvis ærede Medlemmer er imod, at Aarhus faar sine Banegaardsforhold ordnet, fordi vi slipper for billigt dertil, er det ganske ubegrundet. Jeg skal her foretage en lille Opgørelse over Kommunens Ofre paa den Konto. Den Jord, af hvis Erhvervelsessum Kommunen betaler 15 pCt., er beregnet til 80 Øre pr. Kv. Alen; regner man de 290,000 Kv. Alen, som Aarhus By skænkede til Statsbanerne, ogsaa til 80 Øre, bliver dette 232,000 Kr., og man har vel Lov til at regne med, at Værdien i disse 14 Aar, der er gaaet siden da, er steget til det dobbelte, altsaa 464,000 Kr.; dertil kommer de nævnte 31,735 Kr. 75 Øre, der med Rente og Rentes Rente i disse 14 Aar løber op til 55,000 Kr., saa er vi oppe paa 519,000 Kr. Dette er efter min Mening, som vistnok er rigtig, et langt større Tilskud til en ny Banegaard, end nogen anden Kommune i hele Landet, naar man undtager København, har givet — og en ny Banegaard maa det dog først og fremmest være Statens Sag at bygge. Endvidere skal Kommunen efter Motiverne give Afkald paa en Forkøbsret til et af Statsbanerne nu benyttet Areal, som maaske efter de nye Planer vil blive ledigt. Hvor meget Vær-

dien af denne Forkøbsret er, kan man ikke rigtig beregne. Med Formandens Tilladelse vil jeg gerne oplæse det paagældende Stykke af Motiverne: „Til en Del af Grunden, ca. 1,4 ha, har Aarhus Kommune Forkøbsret for en Betaling af 1 Kr. pr. Kvadratalen, men det er en Forudsætning for Forslagets Gennemførelse, at Kommunen giver Afkald paa denne Forkøbsret“. Den her omtalte Forkøbsret fik Aarhus Kommune i 1872 ved en Forhandling mellem Indenrigsministeriet og Aarhus Byraad. Der oprettedes en Købekontrakt, der blev underskrevet af Byraadet 25. Juli 1872 og approberedes af Indenrigsministeriet 17. August 1872; i denne Købekontrakts Punkt 13 findes følgende tre Linier: „Kommunen forbeholdes Forkøbsret til Ejendommen eller Dele heraf til en Pris af 3 Mark pr. Kv. Alen i Tilfælde af Afhændelse fra Jernbanens Side. Arealets Størrelse er 34,548 Kv. Alen“. Der er ingen Tvivl om, at dette Areal er steget betydeligt i Værdi i de forløbne 42 Aar, men paa den anden Side er denne Forkøbsret for Aarhus Kommune af en tvivlsom Værdi, fordi den afhænger af, om Staten vil give Afkald paa dette Areal, og jeg kan ikke vel tænke mig, at Staten vil give Afkald derpaa.

Jeg kunde derimod tænke mig, at Trafikministeren og Generaldirektionen vilde bruge dette Areal eller en Del deraf til Udvidelse af Værkstedsanlægget. Der har ganske vist der gennem flere Aar fundet Udvidelser Sted, men der er et Værksted, der ikke er blevet udvidet, og paa hvis nuværende Areal der ikke er Plads til Udvidelse, nemlig Kedelsmedien, og det er dog vel det Værksted, der trænger mest til Udvidelse. Jeg har mange Gange her i Salen og overfor de forskellige Trafikministre i de sidste 8 Aar omtalt dette Værksted. Det er maaske den sletteste Kedelsmedie i hele Landet, ikke med Hensyn til Værktøj og Maskiner, men med Hensyn til Pladsen, idet Værkstedet er saa bepakket med Maskiner, at det er ligefrem livsfarligt for Arbejderne at færdes mellem disse. Der er tillige i dette Værksted et øredøvende Spektakel, der netop foraarsages ved, at Maskinerne staar saa tæt paa hverandre. De fleste Kedelsmede mister derfor faa Aar efter deres Antagelse til Dels Hørelsen. Og saa er Værkstedet dog saa lille, at man maa overføre en hel Del Spektakelarbejde til det nye Lokomotivreparationsværksted. Der er adskillige Gange indsendt Klager over Maskinværkstedets Sundhedsfarlighed, for-